

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยทางการเมืองภายใน ปัจจัยทางการเมืองภายนอก และปัจจัยทางการบริหาร มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. ประชากร ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประเมินและติดตามแผน อปท. ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนมจำนวน 1,002 คน
3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประเมินและติดตามแผน อปท. ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามรายการ (Check list)
- ตอนที่ 2 ข้อคำถาม ซึ่งสอบถามถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางการเมืองภายใน ปัจจัยทางการเมืองภายนอก และปัจจัยทางการบริหาร เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ แสดงความคิดเห็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และหาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 285 คน จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจำนวน 142 คน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางสังคมส่วนใหญ่เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 114 คน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ทั้งหมดมีขนาดการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นขนาดกลาง จำนวน 285 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 266 คน

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า

3.1 ปัจจัยทางการเมืองภายในมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยรวมในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทางการเมืองภายในมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก 2 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรม และด้านนิติธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบต่อ

หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการเมืองภายใน

3.2 ปัจจัยทางการเมืองภายนอกโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยทางการเมืองภายนอกมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านหลักนิติธรรม ส่วนด้านหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการเมืองภายนอก

3.3 ปัจจัยทางการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ส่วนด้านด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการบริหาร

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย

4.1 ด้านหลักความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรตระหนักถึงหน้าที่ที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน และควรเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง

4.2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ควรร่วมทำงานอย่างเป็นทีม ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็น และควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่

4.3 ด้านหลักคุณธรรม กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมีจริยธรรม การพัฒนาควรมีการกระจายอย่างทั่วถึง และเจ้าหน้าที่ของรัฐควรทำงานอย่างมีคุณธรรม

4.4 ด้านหลักนิติธรรม กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อปท. และเจ้าหน้าที่ควรตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง และผู้บริหารควรยอมรับและเข้าใจในระเบียบและปฏิบัติตาม

4.5 ด้านหลักความโปร่งใส กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ทุกคนในท้องถิ่นทราบ ควรมีอินเทอร์เน็ตประจำตำบล และควรการทำงานของหน่วยงานต้องโปร่งใส

4.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ควรร่วมกันทำงานอย่างเป็นทีม ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็น และควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัย พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. หลักนิติธรรม การปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ประชาชน การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติต่างๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน/ชุมชน ชาวบ้านเข้าใจ เคารพ และปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน สอดคล้องกับความหมายของหลักนิติธรรมของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) คือ ได้กำหนดไว้ในการตรากฎหมายถูกต้องและเป็นธรรมการกำหนดคดีและการปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรม

2. หลักความคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งมาอย่างสุจริต ไม่มีการซื้อเสียง และไม่มีการร้องเรียนใดๆ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างซื่อสัตย์สุจริต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการฝึกอบรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับ ความหมาย หลักคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

(ก.พ.) คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ และในระดับองค์กร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการคือ มีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

3. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ มีการจัดการแก้ไขพฤติกรรมการทำงานที่มีปัญหา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีความถูกต้องและความดีในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์ ปัญหาต่างๆ และแจ้งผลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ความหมาย หลักความรับผิดชอบ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเจตนาพินิจความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ในระดับองค์กร มี การกำหนด โครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐใหม่ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับล่าง เพื่อให้ ความรับผิดชอบในทุกระดับมี ความชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มี ตัวชี้วัดความสำเร็จชัดเจนทำให้ประชาชนรับผิดชอบ

4. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารทำงานเต็มที่เต็ม ความสามารถ ความสามารถ มีการนำข้อบกพร่อง ข้อเสนอแนะของประชาชนมาปรับปรุงแก้ไข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการต่างๆ อย่างรวดเร็ว มีการจัดทำโครงการต่างๆ และใช้ จ่ายเงินงบประมาณที่ตรง กับความต้องการของประชาชน/ชุมชน มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและ บัญชี และรายงานผลการตรวจสอบ สอดคล้องกับ ความหมายหลักความคุ้มค่าของ สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำนวน จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการณรงค้ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายของ อย่าง คุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน และในระดับองค์กร หมายถึง ผู้บริหารต้องทบทวนงานใน

ความรับผิดชอบทั้งหมด เพื่อพิจารณาถ่ายโอนงานที่ ภาคธุรกิจ เอกชน หรือภาคประชาชน ทำได้ และมีประสิทธิภาพ สูงกว่าออกไป เลื่อนนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5. หลักความโปร่งใส เป็นกระบวนการทำงาน ที่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมาข้อมูลต่างๆ ตรวจสอบได้ตรงกับความเป็นจริงของข้อมูลนั้นๆ ได้ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านหลักความหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หอกระจายข่าว มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นทุกครั้ง โดยผ่านสื่อต่างๆ มีการแจ้งข้อมูลการทำสัญญาหรือการว่าจ้าง และกำหนดวันเวลาที่ จะตรวจรับงานจ้างเหมาก่อสร้างให้ประชาชนรับทราบ มีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยผ่านประชาคมหมู่บ้าน สอดคล้องกับความหมายหลักความโปร่งใสของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ในระดับองค์กร หมายถึง ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่องาน และสามารถตรวจสอบการทำงานได้และภายในองค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายในด้วย

6. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการที่เปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ และติดตามผล ในกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมของสภาท้องถิ่น เปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบแผนงานหรือโครงการต่างๆ และการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท. ว่าถูกต้อง โปร่งใสและเกิดประโยชน์ มีการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเข้าเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรรเจิด อนุเวช. (2543 : 116-121) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจ ของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลในทุกกิจกรรม สอดคล้องกับความหมายหลักการมีส่วนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หมายถึง เปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนรับรู้และเสนอ ความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการ

แสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติหรืออื่นๆ ในระดับองค์กร หมายถึง การวางระบบการรับฟังความคิดเห็น และการรับ เรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกัน ภายในองค์กรเองจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในด้วย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางการเมืองภายใน ปัจจัยทางการเมืองภายนอก ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการเมืองภายในและปัจจัยทางการบริหาร มีความสัมพันธ์ในทางบวก ($p < 0.05$) กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการเมืองภายนอก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอำนาจที่มาจากหน้าที่ โดยผู้บริหารใช้อ้างอิงว่าจำเป็นต้องกระทำและเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยอำนาจดังกล่าวข้างต้นเกิดจากความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และการใช้อำนาจดังกล่าว ส่งผลต่อการให้ความดีความชอบแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้บริหารจึงพยายามรักษาอำนาจของตนไว้ นอกจากนั้น ทรัพยากรที่จำกัด การจำกัดข้อมูลข่าวสาร และนโยบายที่ไม่ชัดเจนคลุมเครือ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการเมืองในองค์กร ส่วนการเล่นการเมืองในองค์กร แต่ละคนจะมีพฤติกรรมแตกต่างกัน โดยการเจรจาต่อรองเป็นวิธีการที่แพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากทำให้แต่ละฝ่ายได้ผลประโยชน์ใกล้เคียงกัน ส่วนพฤติกรรมอื่นๆ ที่พบในการศึกษา เช่น การประชุมนอกรอบ การข้ามสายการบังคับบัญชา การสร้างความชอบธรรมและความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับ คุณากร กรสิงห์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการเมืองและทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยทางการเมืองทั้งภายใน และภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยปัจจัยการเมืองภายใน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างฝ่ายข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำและปัจจัยการเมืองภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ีดีกับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคความสัมพันธ์ที่ีระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน ประชาชน ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลอื่น และความสัมพันธ์ที่ีระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร และงบประมาณ เป็นปัจจัยรองที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ คือ เกณฑ์การประเมินและรางวัลตอบแทน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบประเด็นหลายประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า มีจุดด้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรมข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจ ($\bar{X} = 3.64$) ด้านหลักคุณธรรมข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ อปท. เป็นผู้ที่มีความประพฤติและปฏิบัติตนที่ถูกต้องดีงาม ($\bar{X} = 3.54$) ด้านหลักความรับผิดชอบข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร อปท. มีความรับผิดชอบต่อผลการบริหาร และการตัดสินใจของตน ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักความคุ้มค่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อปท. มีการใช้จ่ายเงินในการดำเนินการต่างๆ อย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ($\bar{X} = 3.52$) ด้านหลักความโปร่งใสข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อปท. มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนใน การให้บริการของหน่วยงานต่างๆ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านหลักการมีส่วนร่วมข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อปท. ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.67$) ดังนั้นควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ควรจัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ ให้มีคุณธรรมมากขึ้น

1.1.3 ควรจัดอบรมผู้บริหารให้มีความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารงาน

1.1.4 อปท. ประชุมชี้แจง ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินในการดำเนินการต่างๆ อย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

1.1.5 อปท. ควรให้หน่วยงานอื่น ทำการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการของหน่วยงาน

1.1.6 ควรจัดเวทีประชาคมขึ้นเพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ให้ประชาชนร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหา

1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า

ปัจจัยทางการเมืองภายใน ปัจจัยทางการบริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ส่วนปัจจัยทางการเมืองภายนอกโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ควรออกพบปะและทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การร่วมทำประชาคมหมู่บ้าน การร่วมงานประเพณีต่างๆ ในชุมชน

1.2.2 ประชาชนในพื้นที่ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

1.2.4 นักการเมืองในเขตพื้นที่ทั้งการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองส่วนกลางควรให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.5 ข้าราชการประจำในหน่วยงานส่วนภูมิภาคควรให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบประเด็นที่ควรดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ด้านหลักนิติธรรม เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารยอมรับและเข้าใจในระเบียบและปฏิบัติตาม

1.3.2 ด้านหลักคุณธรรม การพัฒนาควรมีการกระจายให้ทั่วถึง

1.3.3 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน

1.3.4 ด้านหลักความคุ้มค่า เจ้าหน้าที่ควรได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้

อย่างสม่ำเสมอ

1.3.5 ด้านหลักความโปร่งใส อยากรมีอินเทอร์เน็ตประจำตำบล

1.3.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลาเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนระดับรากหญ้าต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY